

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
01.05.2016
24.05.2020
RT I, 05.04.2016, 9

Jalgratturi ja pisimopeedijuhi eksamineerimise, jalgratta juhtimisõiguse andmise ning juhiloa väljastamise kord, jalgratturi juhiloa vorm ning nõuded jalgratturi kvalifikatsioonile

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

Vastu võetud 14.06.2011 nr 43

[RT I, 16.06.2011, 9](#)

jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.04.2015	RT I, 22.04.2015, 1	25.04.2015
30.03.2016	RT I, 05.04.2016, 5	01.05.2016

Määrus kehtestatakse [liiklusseaduse](#) § 148 lõike 4, § 150 lõike 3 ja § 151 lõike 5 alusel.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus reguleerib 10–15-aastase jalgratturi ja 14–15-aastase pisimopeedijuhi eksamineerimist, jalgratta juhtimisõiguse andmist ja kehtestab jalgratturi juhiloa vormi ning nõuded jalgratturi kvalifikatsioonile.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(2) Määruses jalgratturit puudutavad sätted kehtivad ka pisimopeedijuhile, kui pisimopeedijuhtide kohta ei ole sätestatud teisiti.

§ 2. Juhiloa väljastamise tingimused ning õigus jalgratta ja pisimopeedi juhtimiseks

(1) Jalgratturi juhtimisõigust võib taotleda isik, kes vastab jalgratturile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele ja on sooritanud eksamid.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(2) Kuni 15-aastasel juhiloa taotlejal peab olema seadusliku esindaja kirjalik nõusolek jalgratturi juhiloa saamiseks.

(3) Jalgratturi juhtimisõigus annab liiklusseaduses sätestatud korras 10–15-aastasele isikule õiguse jalgratta juhtimiseks sõiduteel ning 14–15-aastasele isikule õiguse pisimopeedi juhtimiseks sõiduteel.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

2. peatükk

Jalgratturi kvalifikatsiooninõuded

§ 3. Kvalifikatsiooninõuete eesmärk

(1) Kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse jalgratturi teadmiste, oskuste ja käitumisele, arvestades, et jalgrattur peab oskama ja suutma valitseda jalgratast, jälgida liiklust, märgata ja ette näha võimalikke ohte ning sellele vastavalt tegutseda.

(2) Kvalifikatsiooninõuded on aluseks jalgratturi koolitamisel ja eksamineerimisel.

(3) Pisimopeedijuhi kvalifikatsioon peab vastama jalgratturi kvalifikatsioonile.

§ 4. Jalgratturi teadmiste esitatavad nõuded

Jalgrattur peab teadma:

- 1) liiklusohutust mõjutavaid tegureid ja jalgratturikiivri kasutamise nõudeid;
- 2) teistest liiklejatest lähtuvaid riske;
- 3) jalgratturi ohutuks liiklemiseks vajalikke liiklusreegleid, liikluskorraldusvahendite tähendust, reguleerija märguandeid, teeandmise kohustust ja piiranguid;
- 4) ohutu pikivahe hoidmise, pidurdustekonna ja teelpüsimise põhimõtteid, ja riskitegureid, mida põhjustab jalgratta juhtimine erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- 5) sõidukiiruse valikuga seonduvaid ohte;
- 6) väsimusest ja pimedusest tulenevat mõju juhi käitumisele ja reageerimisajale;
- 7) käitumisjuhiseid liiklusõnnetuse korral;
- 8) jalgratta tehnilisele seisukorrale kehtestatud nõudeid.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 5. Jalgratturi oskustele esitatavad nõuded

Jalgrattur peab oskama:

- 1) enne sõidu alustamist jalgratta korrasolekut kontrollida ja hinnata jalgratta tehnoseisundi nõuetele vastavust ning reguleerida õiget sõiduasendit;
- 2) valitseda jalgratast ja juhtida seda viisil, mis välistab ohtlike olukordade tekkimise;
- 3) jälgida lähenevaid sõidukeid ja anda käega hoiatusmärguannet, seejuures tasakaalu ja jalgratta üle kontrolli kaotamata;
- 4) hinnata võimaliku ohu laadi ja ette arvata teiste liiklejate käitumisest tulenevaid ohte ja vastavalt tegutseda;
- 5) järgida liiklusreegleid ja neid praktikas kasutada;
- 6) tegutseda liiklusõnnetuse korral õigesti.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 6. Jalgratturi käitumisele esitatavad nõuded

(1) Jalgrattur peab käituma:

- 1) vastutustundlikult;
- 2) riske vältivalt;
- 3) teisi liiklejaid arvestavalt ja suhtuma neisse lugupidavalt.

(2) Jalgrattur peab ohutu sõitmise tagamiseks rakendama kõiki järgmisi vajalikke ettevaatusabinõusid:

- 1) jälgima liiklust ja liikluskorraldusvahendeid, õigeaegselt märkama tekkinud või tekkida võivat ohu sõidu alustamisel, sõidu lõpetamisel, sõitmisel enda ees, kõrval või taga;
- 2) sooritama ohutult manöövreid ning tegutsema ohu korral õigesti;
- 3) suhtlema teiste liiklejatega lubatud ja arusaadaval viisil;
- 4) aru saama, kui jalgratta kasutamine on liiklusele ohtlik, ja käituma olukorra kohaselt.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

3. peatükk Jalgratturi koolitus

§ 7. Jalgratturi kvalifikatsiooni omandamine

(1) Jalgratturi kvalifikatsioon omandatakse liiklusseaduse § 149 lõikes 1 nimetatud koolitaja koostatud õppekava alusel koolituse läbimisel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koolitaja peab:

- 1) omama õppedokumentatsiooni, mis sisaldab jalgratturi õpetajate ja koolitusel osalevate õpilaste nimekirja, kursuse alguskuupäeva ja kestust ning õppekava alusel koostatud tööplaani;
- 2) omama sõiduväljakut või -platsi või selle kasutamise võimalust sõiduõppe läbiviimiseks;
- 3) omama õpperuumi või selle kasutamise võimalust;

4) tagama tehniliselt korras jalgratta ning pisimopeedijuhtide koolitamisel tehniliselt korras pisimopeedi kasutamise võimaluse;

5) tagama sõiduõppe harjutusraja tähistamiseks vajalike vahendite olemasolu;

6) tagama teooriaõppe läbiviimiseks vajalike õppevahendite ja tarvikute olemasolu.

(3) Koolitaja, lapsevanem või õpilase seaduslik esindaja peab õppesõidul tagama õpilase ohutuse ja nõuetele vastava jalgratturikiivri kasutamise ning sobivas suuruses ohutusvesti kandmise.

(4) Sõiduõppe liikluses toimub õpetaja, lapsevanema või õpilase seadusliku esindaja saatel ja vastutusel.

(5) Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ohutuks liiklemiseks ettevalmistamiseks vajalike teemade loetelu ja minimaalne õppemaht on toodud käesoleva määruse lisas 4.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 8. Koolituse läbiviimine

[Kehtetu – RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

4. peatükk Eksamineerimine

§ 9. Eksamineerimise eesmärk

Juhtimisõiguse taotleja eksamineerimise eesmärk on kontrollida tema teadmiste, oskuste ja käitumise vastavust kvalifikatsiooninõuetele.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 10. Eksami läbiviijad, läbiviimine ning nõuded eksamineerijale

(1) Jalgratturi eksamineerimise õigus on liiklusseaduse § 150 lõikes 1 nimetatud asutusel.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(2) Jalgratturi teooria- ja sõidueksami läbiviimiseks moodustab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutus vähemalt kaheliikmelise eksamikomisjoni. Maanteeametis viib teooria- ja sõidueksami läbi vastava ettevalmistuse saanud töötaja või ametnik, kes vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 esitatud nõuetele.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(3) Eksamikomisjoni liikmel peab olema kehtiv A-kategooria mootorratta või auto juhiluba vähemalt kolm aastat. Juhiloa omamise aja hulka arvestatakse esmase juhiloa omamise aeg.

(4) Eksamikomisjoni liikmel ei tohi olla kehtivaid karistusi mootorsõiduki jooabeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis juhtimise eest ega liiklusnõuete sellise rikkumise eest, mille eest „Liiklusseadus” näeb ette mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmise või mille eest juhtimisõigus on ära võetud, arvestades „Karistusregistri seaduse” §-s 25 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu, samuti ei tohi ta olla karistatud tahtlikult sooritatud kuriteo eest, arvestades „Karistusregistri seaduse” §-s 25 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu.

(5) Eksami läbiviija peab tagama tehniliselt korras jalgratta või pisimopeedi kasutamise võimaluse.

§ 11. Eksamile lubamise tingimused

(1) Teooria- ja sõidueksamit võib üldjuhul sooritada käesoleva määruse §-s 1 nimetatud vanuse alammäära saabumisel.

(2) Erandkorras võib eksamikomisjon või Maanteeameti eksamineerija lubada teooria- ja sõidueksami sooritada õpilasel, kes on läbinud jalgratturikoolituse ja kellel käesoleva määruse §-s 1 nimetatud vanuse alammäär täitub kuue kuu jooksul. Juhtimisõigus antakse ja juhiluba väljastatakse vanuse alammäära täitumisel.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(3) Jalgratturi juhtimisõiguse taotleja peab esitama eksamikomisjonile või Maanteeametile:

1) õpilaspileti, ID-kaardi või passi;

2) 1 (ühe) värvifoto suurusega 30 × 40 mm või 35 × 45 mm;

3) 10–15-aastase õpilase seadusliku esindaja kirjaliku taotluse juhiloa saamiseks.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 12. Eksami sooritamine

- (1) Jalgratturi juhtimisõiguse saamiseks tuleb teooria- ja sõidueksam sooritada liikluseaduse § 150 lõikes 1 nimetatud eksamineerimise õigust omava asutuse juurde loodud eksamikomisjonis või Maanteeametis.
- (2) Eksamineeritaval on eksami ajal keelatud kasutada abivahendeid, samuti kõrvaliste isikute abi ning suunavaid märkusi, mis võivad mõjutada teooria- või sõidueksami ülesannete iseseisvat sooritamist.
- (3) Kui eksamineeritav kasutab eksamil abivahendeid, samuti kõrvaliste isikute abi ning suunavaid märkusi, mis võivad mõjutada teooria- või sõidueksami ülesannete iseseisvat sooritamist, siis eksam katkestatakse ning loetakse mittesooritatuks.
- (4) Enne iga järgneva eksamiosa algust tutvustab eksamineerija eksamineeritavale eksami toimumise korda.
- (5) Peale teooria- ja sõidueksamit tuleb eksamineeritavale anda tagasisidet tema soorituse kohta.
- (6) Eksami tulemused ja eksamikomisjoni otsus protokollitakse ja protokoll allkirjastatakse kõigi eksamikomisjoni liikmete poolt ning vormistatakse juhtimisõiguse andmise või sellest keeldumise otsus. Maanteeametis kinnitab eksami tulemuse eksami vastu võtnud töötaja või ametnik.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 13. Teooriaeksam

- (1) Teooriaeksam sooritatakse kirjalikult või arvuti abil. Erandkorras, põhjendatud juhtudel võib eksamikomisjoni esimehe nõusolekul eksami sooritada ka suuliselt.
- (2) Teooriaeksam sisaldab küsimusi vastavalt käesoleva määruse lisa 1 temaatikale ja arvule.
- (3) Eksamineeritav peab vastama iga küsimuse kõikidele vastusevariantidele. Vastusevariante on kaks kuni neli. Vastusevariantides on ainult üks õige vastus. Arvuti abil sooritataval eksamil tuleb ära märkida ainult õiged vastused.
- (4) Küsimus loetakse valesti vastatuks, kui kasvõi üks vastusevariant on vale või jäetud vastamata.
- (5) Eksami sooritamiseks on aega 30 minutit. Selle aja jooksul vastamata jäänud küsimused loetakse valesti vastatuks.
- (6) Sooritatud teooriaeksami tulemus on kehtiv kolm kuud alates eksami sooritamisele järgnevast päevast. Kui juhiloa taotleja ei soorita selle aja jooksul sõidueksamit, peab ta teooriaeksami uuesti sooritama.
- (7) Teooriaeksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse käesoleva määruse lisa 1 toodud nõuetest. Eksam loetakse sooritatuks, kui jalgratturi juhiloa taotleja vastab õigesti 13 küsimusele 15-st.
- (8) Teooriaeksami ebaõnnestumise korral saab kokku leppida uue eksami sooritamise aja. Samal päeval eksamit uuesti teha ei saa.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 14. Sõidueksam

- (1) Sõidueksamile lubatakse juhtimisõiguse taotleja pärast teooriaeksami edukat sooritamist.
- (2) Sõidueksami sooritamisel peab taotlejal olema nõuetekohane jalgratturikiiver ja nõuetele vastav sobivas suuruses ohutusvest.
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]
- (3) Sõidueksam algab sõiduki ohutuse kontrolliga, mille viib läbi eksamineeritav iseseisvalt. Eksamineeritav peab oskama kontrollida ja hinnata sõiduki rehvide, pidurite ja signaalkella korrasolekut, tulede ja helkurite olemasolu ning vastavust nõuetele.
- (4) Pisimopeedi juhtimiseks peab eksamineeritav lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatule oskama hinnata pisimopeedi vastavust nõuetele.
- (5) Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus:
 - 1) eksami esimeses järgus kontrollitakse juhiloa taotleja sõiduki valitsemise oskust;
 - 2) eksami teises järgus kontrollitakse õuealateel, väikese liiklusedusega asulateel või muus jalgrattaliikluseks ohutus kohas või imiteeritud liiklusega platsil juhiloa taotleja liikluses osalemise oskusi.
- (6) Sõidueksami marsruut lepatakse juhiloa taotlejaga kokku enne sõidueksami algust.
- (7) Liikluses läbiviidaval eksamil:
 - 1) peab eksamineerija tagama juhiloa taotleja igakülge ohutuse;
 - 2) eksamineerija jälgib ja vajadusel saadab jalgratturi juhiloa taotlejat jalgsi, jalgrattal või muul sõidukil;

3) kasutatakse juhiste andmiseks vajadusel sidevahendeid.

(8) Sõidueksami esimeses järgus peab eksamineeritav sooritama käesoleva määruse lisa 2 tabelis loetletud harjutused.

(9) Sõidueksami teises järgus peab eksamineeritav järgima liiklusreegleid, ohutut ja kaasliiklejaid arvestavat juhtimisstiili ning käitumisnõudeid.

(10) Sõidueksami kestus esimeses järgus ei tohi ületada 10 minutit, teises järgus on sõidueksami kestus 15–25 minutit.

(11) Sõidueksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse käesoleva määruse lisa 2 toodud nõuetest. Sõidueksam loetakse edukalt sooritatuks, kui tulemus vastab määruse lisa 2 toodud nõuetele.

(12) Sõidueksami ebaõnnestumise korral saab kokku leppida uue eksami sooritamise aja. Samal päeval eksamit uuesti teha ei saa.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

§ 15. Teooriaeksamil kasutatavad eksamipiletid ja nende koostamine

(1) Küsimused eksamipiletite koostamiseks valmistab ette Maanteeamet lähtuvalt käesoleva määruse lisa 1 toodud eksamiküsimuste temaatikast.

(2) Eksamipiletid koostavad § 10 lõikes 1 nimetatud eksamineerimise õigust omavad asutused Maanteeameti poolt välja töötatud eksamiküsimuste põhjal vastavalt käesoleva määruse lisa 1 tabelile.

5. peatükk Juhilubade väljastamine ja arvestus

§ 16. Juhilubade trükkimine, väljastamine ja arvestus

(1) Jalgratturi juhiloa väljastab § 10 lõikes 1 nimetatud jalgratturi eksamineerimise õigust omav asutus.

(2) Jalgratturi juhiloa väljastanud asutus säilitab väljastatud juhilubade kohta andmeid vähemalt viis aastat. Andmed sisaldavad juhiloa saaja ees- ja perekonnanime, isikukoodi, juhiloa väljaandmise kuupäeva ning juhiloa saaja allkirja.

[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

(3) Jalgratturi juhiloa väljastanud asutus edastab liiklusregistrile elektrooniliselt andmed väljastatud juhilubade kohta juhiloa väljastamisele järgneva viie tööpäeva jooksul.

[RT I, 16.06.2011, 9- jõust. 01.01.2013]

(4) Väljastatud juhilubade kohta peetakse arvestust liiklusregistri juhilubade ja muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaasis.

[RT I, 16.06.2011, 9- jõust. 01.01.2013]

(5) Maanteeamet korraldab käesoleva määruse lisa 3 kohaste jalgratturi juhilubade blankettide trükkimist ning blankettide väljastamist eksamineerimise õigust omavatele asutustele.

6. peatükk Rakendussäte

§ 17. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 18. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 2011. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva määruse § 16 lõiked 3 ja 4 jõustuvad 2013. aasta 1. jaanuaril.

Lisa 1 Teooriaeksami temaatika ja küsimuste arv

[Lisa 2](#) Sõidueksami esimese järgu ülesanded olenevalt juhtimisõiguse taotlemise eesmärgist ning sõidueksami teises järgus kontrollitavad oskused ja käitumine
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

[Lisa 3](#) Jalgratturi juhiluba
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]

[Lisa 4](#) Jalgratturi ja pisimopeedijuhi koolitus
[RT I, 05.04.2016, 5- jõust. 01.05.2016]